

Honti Gézáné Mint Gimnazista

Ez is én vagyok gimnazista koromban.

Az Állami Árpádházi Szent Erzsébet Leánygimnázium tanulója voltam. Ez az ország második legjobb gimnáziuma volt, a budapesti Baár-Madas után.

Az osztályfőnöknőm Schneider-Szörényi Erzsébet volt. Nem lehetett azt mondani, hogy engem nagyon szeretett volna. Persze nem kellett hogy szeressen. De semmiféle hibát soha fel nem tudott hozni ellenem, sem a viselkedésemet, sem a tanulást illetően. Nem politizált, de valahol mind a ketten éreztünk valami ellenérzést. Az osztályfőnöknőről egy mondatából meg a mimikájából megtudtam, hogy valóban náci párti volt. Amikor az osztálytársaim -- már ötödik osztályban -- megkérdezték, hogy az olasz konzul, akit De' Gregorio bácsinak hívtak, miért nem jön el látogatóba, mert ők nagyon szeretnék, az osztályfőnöknőm azt mondta: "Mert Badoglio-párti lett." Ez volt az az egyetlen mondat, amiből megtudtuk, hogy azért haragszik rá nagyon, mert Badoglio átállt. Akkor már a szövetségesek partra szálltak Dél-Olaszországban, és az olasz csapatoknak egy része Badoglio vezetésével átállt a szövetségesekhez.

Egyébként az iskolában az 1940-es években a tanárok részéről antiszemitizmust olyan nagyon nyilvánvalóan nem nagyon lehetett érezni, még 1944-ben sem, a kötelezőn kívül. A kötelezőből következett, hogy külön kellett ülnünk. 1944-ben, amikor a zsidókat elhurcolták, a tanév kezdetén az osztályfőnök felállította azt a két lányt, aki még zsidó származású volt. Ketten álltunk föl, és akkor azt mondta: "Ti egymás mellé fogtok ülni." A harmadik teljesen egyedül ült egy padban. Ő kivételezett zsidó lány volt, mert az édesapja, aki azóta már meghalt, kivételezett zsidó volt, nyilván Horthyt támogatta. Mi egy kicsit neveltünk, kicsit szomorúak voltunk, de bennem mély nyomokat hagyott, amikor föl kellett állnunk az osztály előtt, és bevallani, hogy én ugyan református vagyok, és járok a református templomba, és ahhoz az istenhez imádkozom, akihez a zsidók is imádkoznak, mert Jahve ugyanaz, de nagyon-nagyon nehezen viseltem el ezt a helyzetet. Aztán ezzel az osztálytársnőmmel is megszakadt a kapcsolatunk, mivel ő olyan extravagáns lett. És nagyon sajnáltam. Teljesen lezüllött, pedig hiperintelligens lány volt, az anyja is, apja is félzsidó volt, valahogy mégis itthon maradhattak annak idején.

Előzőleg én egy Mezőtúrról jött lány mellett ültem, akinek segítettem tanulni. Délutánonként eljártam hozzá, nyelveket tanultunk együtt. A szülei meg mindig uzsonnával kínáltak. Miután az osztályfőnöknőnk elültetett mellőle, ő lebukott a pad alá, és azt mondta: "Kati! Szégyellheted magadat, amiért nem vallottad be ezt nekem." És nem beszélt hozzám egészen az ötvenéves érettségi találkozóig. Ahol viszont szeretettel meghívott magukhoz, Kőszegre. Ő gyógyszerész lett, gyerekük nem volt. Én nem utazgathattam, gyerekeim voltak, meg ott volt a férjem meg az orvosi rendelő. De nem is mentem volna el soha hozzá. Volt egy korábbi érettségi találkozásunk is, a harmincnégy éves. Azon is ott volt, akkor sem beszélt velem. Illetve lehet, hogy én nem szóltam hozzá.

Az osztályban nem voltak barátnőim. Az sem volt barátnőm, nem is neveztem barátnőnek, akivel a politikát megbeszéltük az 1943-as, 1944-es időkben, az éppen aktuális eseményeket, hogy a szövetségesek hol állnak, és hogy állnak. Ő egyébként hihetetlen értelmes zsidó lány volt, Görgényi Edit. Az édesapja gégész volt, az édesanyja meg fogorvos. Szóval igen-igen jó helyzetben éltek. Mégis ő volt az egyetlen, akivel politikáról beszélgetni tudtam. A zsidó lányok elkülönültek. Én szegény voltam, ők pedig jó helyzetben voltak, és ez a különbség erősebb volt, mint a zsidóságunk, amiről valószínűleg tudtak. A nem zsidók pedig igazán elkülönültek a zsidóktól, legalábbis akikről tudták, így tőlem is. De lehet, hogy én különültem el mindenkitől, mert sehová sem tartoztam, de mindenkit próbáltam megérteni. Ezért jó a családbeli sokféleség, nagyobb az

emberben a másik iránti türelem. Mert voltak választófalak közöttünk. Nem volt barátnőm az osztályban, mert nem tudtak hova tenni, talán azért is, mert református voltam. Azután volt két negyed zsidó lány, akik rettenetesen féltek tőlem, mert nem akarták elárulni azt a negyed részt. Nem mertek velem barátkozni.